

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ SAVEZA UDRUGA KLUBTURA ZA 2016. GODINU

# **CLUBTURE**

**Savez udruga Klubtura / Clubture Network**

## UVOD

Savez udruga Klubtura / mreža Clubture savez je organizacija (udruge, umjetničke organizacije i neformalne inicijative) aktivnih u polju nezavisne, izvaninstitucionalne i neprofitne kulturno-umjetničke djelatnosti. Savez je osnovan 2002. godine sa sjedištem u Zagrebu. Glavne aktivnosti saveza usmjerene su programskom povezivanju, podizanju javne vidljivosti, poticanju organizacijskog razvoja scene te jačanju njezina utjecaja na promjenu institucionalnog okvira u kojem djeluje.

Kroz 2016. godinu Savez je provodio aktivnosti u sklopu dugogodišnjih programa platforme, što obuhvaća provedbu 16. ciklusa programa "Clubture-Hr: programska razmjena i suradnja", "Clubture Forum" koji se 2016. realizirao u Vukovaru. Pored toga, nastavljen je razvoj istraživačkih aktivnosti te razvoj aktivnosti u području praćenja i sudjelovanja u procesima oblikovanja javnih politika u područjima djelatnosti Saveza. U navedenom razdoblju Savez je bio angažiran u regiji JI Europe te na širem međunarodnom planu, kroz sudjelovanje u programu Connected Action for the Commons, u kojem Clubture, Savez udruga Operacija grad i Pravo na grad djeluju kao jedan od hub-ova na europskoj razini.

## GLAVNE PROGRAMSKE AKTIVNOSTI:

### **Clubture-Hr: programska razmjena i suradnja**

"Clubture - Hr: Programska razmjena i suradnja" ključni je dugogodišnji program mreže Clubture koji se trajno provodi od 2002. godine. Program je utemeljen na izravnoj suradnji između organizacija nezavisne kulture koje kroz program razmjenjuju sadržaje ili zajednički osmišljaju i provode nove partnerske projekte. "Clubture-Hr" program je usmjeren dugoročnom doprinosu kulturnom razvitku, decentralizaciji kulture te razvoju civilnog sektora u kulturi, a kroz osnaživanje programske djelatnosti nezavisne kulturne scene i kreiranje njezine dinamike. Isto tako, program omogućava dostupnost inventivnih i kvalitetnih kulturnih sadržaja u različitim dijelovima Hrvatske, u manjim i većim sredinama, za različite ciljane skupine, prije svega populaciju mladih.

Važna odlika programa "Clubture - Hr: Programska razmjena i suradnja" model je po kojem se on provodi. Naime, model uključuje visoku razinu participacije uključenih organizacija kroz sustav zajedničkog odlučivanja o konkretnim suradničkim projektima koji se kroz platformu provode iz ciklusa u ciklus. Procedura izbora definirana je odlukama Skupštine, dokumentima platforme i dugogodišnjom praksom u provedbi programa, a u odlučivanju sudjeluju sve organizacije u članstvu Skupštine platforme te sve organizacije koje su predložile sadržaje za provedbu u pojedinom ciklusu.

## Provedba programa u 2016. godini

Program: "Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja" u 2016. godini je ostvario četrnaestu godinu svoje realizacije te je proveden 16. krug programske razmjene i suradnje. U sklopu 16. kruga programa provedeno je 9 suradničkih projekata. U realizaciji suradničkih projekata u 2016. godini, u 16. krugu provedbe programa, sudjelovao je velik broj organizacija nezavisne kulture iz brojnih gradova i mjesta diljem zemlje. Jedno od pravila programa "CTHR: Programska razmjena i suradnja" nalaže da se sadržaji koje organizacije provode u sklopu suradničkog projekta trebaju realizirati u minimalno 3 mjesta u Hrvatskoj. U 16. krugu provedbe programa obuhvaćeno je 24 gradova i manjih mjesta: Brač, Čakovec, Duga Resa, Dubrovnik, Hvar, Ičići, Karlovac, Koprivnica, Lovinac, Lopar, Milna, Opatija, Osijek, Prelog, Pula, Rijeka, Silba, Sinj, Split, Šolta, Varaždin, Vis, Vukovar, Zagreb. Sadržaji su realizirani na javnim površinama, trgovima i ulicama, u javnim ustanovama, centrima za kulturu i mlade, klubovima, galerijama, prostorima koje koriste organizacije nezavisne kulture i civilnog društva. Realizirani kulturni i umjetnički sadržaji pripadaju najrazličitijim područjima kulture, umjetnosti i društva: suvremenoj glazbi, izvedbenim umjetnostima, likovnim umjetnostima, filmu, novim medijima, književnosti i slično. Sami sadržaji realizirani su u edukativnim, prezentacijskim, diskurzivnim i ostalim formatima kao što su: radionice, predavanja, izložbe, javne tribine, koncerti i performansi te filmske projekcije.

Program kontinuirano potiče i osnažuje organizacije za provedbu suradničkih projekata. Sam koncept programa zasnovan je na realizaciji partnerskih projekata čija provedba uključuje zajednički rad u osmišljavanju aktivnosti i produkciji događanja. U 16. ciklusu programa provedeno je 9 suradničkih projekata koji su bazirani na suradnji najmanje 2 partnerske organizacije. U provedbi ovogodišnjih projekata organizacije nositelji su surađivali s dodatnih 28 udruga, umjetničkih organizacija i neformalnih inicijativa (sveukupno je 37 organizacija aktivno je sudjelovalo u provedbi programa). Ove organizacije svoje aktivnosti su realizirale u partnerstvu s još 12 javnih institucija. Kroz izravan rad s organizacijama koje provode projekte, Savez udruga Klubtura/mreža Clubture potiče organizacije na učenje o različitim aspektima provedbe programa, podupire i prati realizaciju suradničkih projekata s ciljem jačanja programskih kapaciteta organizacija nezavisne kulture.

Distribucijom kulturnih i umjetničkih sadržaja diljem Hrvatske u 2016. godini program "Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja" omogućio je dostupnost manje zastupljenih oblika kulturnih i umjetničkih sadržaja u 24 različitim gradova i manjih mjesta. Građani koji žive izvan velikih i centraliziranih središta imali su priliku sudjelovati u aktivnostima koje potiču aktivno i kritičko sagledavanje kulture i umjetnosti. Velika većina sadržaja koji se realiziraju u okviru programa je besplatna, namijenjena svim društvenim skupinama, a posebno mladima. Procjenjuje se da je tijekom provedbe ovogodišnjeg programa dosad uključeno više od 3000 korisnika, sudionika i publike. Osim toga, distribucija sadržaja diljem Hrvatske predstavlja priliku za mlade i neafirmirane umjetnike da se povežu s novim sredinama, razmjenjuju znanja i vještine te sklapaju nova partnerstva.

U sklopu 9 suradničkih projekata u 16. ciklusu programa realizirano je 95 javnih događanja diljem Hrvatske. Projekti i sadržaji koji se u sklopu njih realiziraju usmjereni su promociji manje zastupljenih i eksperimentalnih oblika kulture i umjetnosti, a bave se temama kao što su slam poezija, digitalna umjetnost, community radio, suvremena glazba, književnost i slično. Formati u kojima su se realizirali ovi sadržaji podrazumijevali su aktivno sudjelovanje građana s ciljem kritičkog sagledavanja kulturnog i umjetničkog konteksta. Za velik broj suradničkih projekata u 16. ciklusu programa karakterističan je inovativan i društveno angažiran pristup temama koje su u fokusu kao i interdisciplinarnost i intermedijalnost u izrazu.

## OSTVARENI REZULTATI

Realizacija programa u 2016. godini obuhvaća provedbu 9 projekata razmjene i suradnje koji su se realizirali od lipnja do kraja prosinca 2016. godine. U 2016. postignuti su sljedeći najvažniji rezultati:

- u program razmjene i suradnje uključeno je 37 organizacija nezavisne kulture, od čega 9 u svojstvu nositelja
- uključene su 2 nove organizacije koje dosad nisu imale iskustva u svojstvu nositelja suradničkih projekata: Udruga Liburnia Film Festival (Rijeka) i Socijalni rub: zanimljive neispričane priče (Zagreb)
- u aktivnosti su aktivno uključeni građani, kao korisnici, sudionici i publika u 24 gradova i mjesta u Hrvatskoj: Brač, Čakovec, Duga Resa, Dubrovnik, Hvar, Ičići, Karlovac, Koprivnica, Lovinac, Lopar, Milna, Opatija, Osijek, Prelog, Pula, Rijeka, Silba, Sinj, Split, Šolta, Varaždin, Vis, Vukovar, Zagreb
- 75% svih sadržaja u 16. krugu realizirano je izvan glavnog grada
- u sklopu 16. ciklusa programa organizirano je više od 90 pojedinačnih javnih događanja
- organizirani programi pokrivaju široko područje suvremenih kulturnih i umjetničkih praksi: novi mediji, film, izvedbene umjetnosti, suvremena glazba, književnost i likovna umjetnost, društveno angažirane kulturne i umjetničke prakse
- sadržaji su se realizirali kroz niz različitih formata koji omogućuju aktivno sudjelovanje građana te potiču kritičko sagledavanje kulture i umjetnosti unutar društvenog konteksta: javne tribine i diskusije, radionice, predavanja, performansi, izložbe, projekcije, koncerti i ostali diskurzivni, edukacijski i prezentacijski formati
- na prvom pozivu za predlaganje suradničkih projekata za realizaciju u narednom krugu provedbe programa "Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja" za 2017. Godinu pristiglo je ukupno 15 projektnih prijedloga. 2. poziv za prijavu suradničkih projekata objavljen je krajem

studenog 2016. Godine te su pokrenute pripreme za provođenje 17. ciklusa programske razmjene i suradnje.

## STRUKTURA I BROJ KORISNIKA OBUHVAĆENIH PROGRAMOM

Direktni korisnici su **37 organizacija nezavisne kulture** uključene u provedbu programa "Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja" u svojstvu nositelja ili partnera u provedbi suradničkih projekata ili turneja.

Broj indirektnih korisnika i publike na realiziranim događanjima varirao je od desetak do više stotina ljudi s obzirom na tip održanog programa. Riječ je o najrazličitijim oblicima javnih i otvorenih događanja kao što su festivali, glazbeni koncerti, izložbe, predstave, filmske projekcije, javne rasprave, predavanja, prezentacije i radionice. O vrsti programa ovise i brojevi i karakteristike korisnika i posjetitelja koji se ove godine kretao od **2500 do 3000 ljudi**.

Mladi su uključeni kao primarna korisnička skupina, a pored njih kao publika događanja uključene su i druge skupine redovitih posjetitelja kulturnih i umjetničkih događanja koja se realiziraju kroz "CTHR: Programska razmjenu i suradnju":

- umjetnici, većinom mlađe generacije (performeri, glumci, plesači, književnici, likovni umjetnici, glazbenici, novomedijski umjetnici, autori stripova, dizajneri)
- profesionalci u umjetnosti i kulturi (producenti, promotori, kustosi, kritičari, izdavači, voditelji kulturnih organizacija i organizatori kulturnih događanja)
- teoretičari i stručnjaci (profesori i teoretičari u različitim disciplinama: sociologija, arhitektura i urbanizam, književnost, povijest umjetnosti, kulturologija, teatrologija, filozofija, politologija i druga)
- aktivisti i članovi organizacija civilnog društva iz različitih područja djelovanja
- predstavnici medija

Procjena broja korisnika temelji se na uvidima iz potpisnih listi, broja prodanih ulaznica, brojanja posjetitelja koje vrše organizatori na mjestu događanja. U nekim slučajevima je teško odrediti broj točnih korisnika obuhvaćenih programom (primjerice, kod slučaja radijskog prijenosa glazbenog koncerta).

## **SURADNIČKI PROJEKTI PROVEDENI U OKVIRU PROGRAMA “CLUBTURE-HR: PROGRAMSKA RAZMJENA I SURADNJA” U 2016. GODINI**

U 2016. godini proveden je 16. krug programa Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja.

Platforma Clubture je u 2015. godini raspisala dva javna poziva za predlaganje suradničkih projekata i turneja za provođenje u 16. ciklusu programa. Na dva javna poziva provedena 2015. godine pristiglo je ukupno 42 projektna prijedloga, a nakon zajedničkog ocjenjivanja na Skupštini mreže Clubture, održanoj u lipnju 2016. godine, izglasan je budžet programa za 2016. godinu sukladno kojem je za provedbu u 2016. godini odabrano **9 suradničkih projekata**.

U provedbi u 16. ciklusu sudjelovalo je 37 organizacija iz različitih krajeva zemlje u svojstvu nositelja i partnera u provedbi. Realizacija suradničkih projekata započela je u lipnju, a traje do kraja prosinca 2016. godine. U sklopu 16. ciklusa programa realizirano je **više od 90 javnih događanja**.

### **1. Frooom - interdisciplinarna filmska škola za djecu i mlade**

Nositelj: Bacači sjenki (Zagreb)

Partneri: Sinjski kulturni urbani pokret (Sinj), Mavena - 36 njezinih čuda (Split), Kulturno-umjetnička udruga Romb (Split), OŠ Ivana Merza (Zagreb), OŠ Stobreč (Stobreč), Kino Europa (Zagreb), Centar za likovni odgoj grada Zagreba, Hrvatski filmski savez (Zagreb), Restart (Zagreb)

### **2. Streetart Karniwall**

Nositelj: Udruga za društveni razvoj KA-matrix (Karlovac)

Partneri: Autonomni kulturni centar – Attack! (Zagreb), Vukovarska udruga kulturnog aktivizma - VUKA (Vukovar), Udruga Kultura i edukacija - UKE (Gračac), Savez udruga Rojc (Pula), Pučko otvoreno učilište Duga Resa, udruga Kunstbunker Duga Resa

### **3. Digitalni svjetionici**

Nositelj: Udruga za razvoj “uradi-sam” kulture - Radiona (Zagreb)

Partneri: Drugo more (Rijeka), Zajednica tehničke kulture Osječko-baranjske županije - #labOS sekcija (Osijek), umjetnička organizacija Format C, Tehnički muzej Nikola Tesla

### **4. Izvana / Iznutra**

Nositelj: Udruga za promicanje književnosti i kulture Skribonauti (Zagreb)

Partneri: Udruga za promicanje kulture i umjetnosti maMUZE (Koprivnica), Filmaktiv (Rijeka), Art radionica Lazareti (Dubrovnik)

### **5. Pokret pokreta**

Nositelj: Neformalna inicijativa Pokret otoka

Partneri: Umjetnička organizacija “BESA” (Vis), Savez udruga platFORma (Hvar)

## **6. Radio na cesti 2016.**

Nositelj: KLFM - radio u zajednici (Split)

Partneri: Udruga balunjera Crvana (Brač), inicijativa Vakuum (Varaždin)

## **7. Putevima Revolucije: memorijalni turizam u Jugoslaviji - turneja izložbe**

Nositelj: Socijalni rub: zanimljive neispričane priče (Zagreb)

Partneri: Platforma 9.81- institut za istraživanja u arhitekturi (Split), KA-MATRIX - Udruga za društveni razvoj (Karlovac), Centar za kulturu i cjeloživotno obrazovanje Zlatna vrata

## **8. LIBURNIA UPLOVLJAVA turneja pobjedničkih filmova Liburnia Film Festivala 2016.**

Nositelj: Udruga Liburnia Film Festival (Rijeka)

Partneri: Restart (Zagreb), Multimedijalni centar (Zagreb), Pulska Filmska Tvornica, Pučko otvoreno učilište Rab, Kulturno informativni centar Gospić, Udruga Komuna (Rijeka), Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja (Rijeka), „Mavena – 36 njezinih čuda“ (Split), Centar za kulturu Lopar, Festival Opatija, Mjesni odbor Ičići, Istarska filmska komisija (Istarska kulturna agencija), PorečDox

## **9. 100 DADA - DADAnti - Udruga za promicanje Eksperimentalne Umjetnosti**

Nositelj: Udruga za promicanje Eksperimentalne Umjetnosti (Split)

Partneri: Udruga Otopotom (Zagreb), Udruga za promicanje kulture i umjetnosti maMUZE (Koprivnica), Udruga mladih pjesnika DIM (Pula)

Program “Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja” predstavlja ključnu aktivnost platforme i trajno se provodi od 2002. godine. Program se temelji na izravnoj suradnji između organizacija nezavisne kulture koje kroz platformu razmjenjuju sadržaje ili zajednički osmišljavaju nove partnerske projekte.

Voditelji pojedinih projekata u realizaciji usko surađuju s koordinatoricom programa Anom Abramović i financijskom administratoricom Željkom Lukešić. Pored voditelja projekata razmjene i suradnje, koordinatorice i financijske administratorice važnu ulogu u praćenju provedbe projekata ima i Radna grupa za praćenje provedbe Clubture-Hr: programske razmjene i suradnje. Radna grupa je volontersko tijelo Skupštine mreže Clubture koja u suradnji s koordinatoricom i asistenticom prati provedbu svih projekata u pojedinom ciklusu.

U realizaciji i provedbi programa “Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja” finalne uloge imaju Skupština i Upravni odbor mreže Clubture. Skupština mreže sastala se u lipnju 2016. godine kada su članovi Saveza zajedno s predlagateljima suradničkih projekata putem ocjenjivanja odlučivali o tome koji će se projekti u svakom ciklusu provoditi kroz program “Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja”. Koordinatorica je tom prilikom podnijela Skupštini izvještaj o provedbi proteklog ciklusa programa. Upravni odbor mreže Clubture sastao se nekoliko puta tijekom godine, a u djelokrug rada Upravnog odbora spada i redovito praćenje izvještaja o provedbi programa koje podnosi koordinatorica te donošenje prijedloga strateških odluka o modelu po kojem se provodi program.

## **Program Transfer znanja, jačanje veza i vidljivosti organizacija nezavisne kulture**

### **8. CLUBTURE FORUM U VUKOVARU**

Clubture Forum program je koji Savez udruga Klubtura/mreža Clubture provodi kontinuirano od 2008. godine. Forum je zamišljen kao višednevna manifestacija koja jednom godišnje okuplja organizacije nezavisne kulture u različitim gradovima u Hrvatskoj. Bogat program ove manifestacije uključuje susrete organizacija nezavisne kulture kroz zajednički rad u nizu različitih formata u kojima se ostvaruju prilike za međusobno učenje i osnaživanje te razmjenu praksi i znanja. Riječ je o edukacijsko-informacijskim sadržajima, radionicama i diskusijama u manjim i većim grupama. Mreža Clubture na taj način okuplja i povezuje predstavnike organizacija nezavisne kulture iz svih krajeva zemlje, koji djeluju u različitim područjima kulturnog i umjetničkog stvaralaštva. Njihovo povezivanje odvija se kroz aktivnosti namijenjene sudionicima Foruma, uz pomoć formata koji garantiraju aktivno sudjelovanje sudionika u programu Foruma. Cilj Foruma je kontinuirana razmjena znanja i vještina te umrežavanje koje u konačnici doprinosi nastanku novih suradničkih projekata i razvoju Clubture mreže.

Pored toga, program Foruma karakteriziraju i javna kulturna i umjetnička događanja usmjerena javnosti, kulturnim radnicima, organizacijama civilnoga društva koje djeluju u ostalim područjima, donositeljima odluka i građanima. Program svake godine pronalazi svoj novi fokus i aktualne teme kojima se kulturne organizacije bave zajedno s drugim akterima kulturnog i društvenog života, a koje su jednako relevantne za nezavisnu kulturu kao i za razvoj lokalne zajednice. Jedan od ciljeva Foruma je uključivanje šire javnosti i stručnjaka iz različitih područja u diskusiju o temama od lokalnog značaja, relevantnih u kontekstu razvoja nezavisne kulturne scene. Javna događanja dio su bogatog kulturnog i umjetničkog programa Foruma i sastoje se od različitih sadržaja: javne tribine, izložbe, koncerti, filmske projekcije, književne večeri.

Clubture Forum 2016. godine održan je u Vukovaru od 5. do 7. listopada. U realizaciji ovogodišnjeg programa Savez je ostvario suradnju s Vukovarskom udrugom kulturnog aktivizma i Mirovnom udrugom mladih Dunav, te udrugama Kulturtreger/Centar za dokumentaciju nezavisne kulture i platformom Kurziv iz Zagreba.

#### **Ciljevi**

Glavni cilj programa je doprinijeti razvoju nezavisne kulturne scene u Hrvatskoj kroz poticanje novih suradnji između organizacija, osnaživanje znanja i vještina potrebnih za njihov razvoj te kroz jačanje vidljivosti nezavisne kulturne scene u javnosti.



Specifični ciljevi programa:

- osigurati transfer znanja i informacija između organizacija kako bi se potaknulo stvaranje novih kontakata te stvorile prilike za suradnju između organizacija iz različitih dijelova Hrvatske
- osigurati participaciju različitih društvenih dionika te kreirati priliku za dijalog kroz raspravu o uvjetima potrebnima za razvoj stabilne kulturne i umjetničke scene i njene infrastrukture što u konačnici doprinosi većem broju kulturnih i umjetničkih sadržaja za mlade u lokalnoj zajednici
- doprinijeti jačanju utjecaja i uloge nezavisne kulture u društvenim procesima u lokalnoj zajednici kroz organizaciju kulturnih događanja otvorenih i pristupačnih za javnost i jačanje njene vidljivosti u javnosti

### **CLUBTURE FORUM U VUKOVARU - Izvještaj o realizaciji programa**

Vukovar, 5. - 7. listopada 2016.

Lokacije održavanja programa:

Klub mladih Mirovne udruge mladih Dunav, Vukovar  
Radnički dom, Vukovar

Organizatori programa:

Savez udruga Klubtura

Vukovarska udruga kulturnog aktivizma

Mirovna udruga mladih Dunav, Vukovar

Kurziv – platforma za pitanje kulture, medija i društva, Zagreb

Kulturtreger / Centar za dokumentiranje nezavisne kulture, Zagreb

Suradnici u realizaciji programa:

Grad Vukovar

Umjetnička organizacija Format C

### **PROGRAM FORUMA**

Program 9. Clubture Foruma realiziran je od 5. do 7. listopada, na nekoliko lokacija u gradu Vukovaru. Glavni fokus ovogodišnjeg Foruma bile su mogućnosti kulturnog utjecaja na društveni razvoj Vukovara i Slavonije. Tom temom Forum se direktno bavio kroz javnu tribinu Kulturni aspekti u društvenom razvoju Vukovara i Slavonije i izložbu Prostor i nezavisnih – Nezavisni prostori, kao dijelovima programa otvorenima za širu javnost.

Ovogodišnji Forum je okupio predstavnike 25 organizacija civilnog društva i nezavisne kulture iz cijele Hrvatske. Pored predstavnika organizacija članica mreže Clubture na događanjima otvorenima za javnost prisutni su bili i predstavnici drugih organizacija civilnog društva,

predstavnicima administracije Grada Vukovara, kao i stručnjaci u području kulture i upravljanja gradskom infrastrukturom, predstavnici medija i zainteresirana publika.

#### Otvaranje Foruma: Gdje smo bili i kuda idemo? Nezavisni akteri u retrospektivi (5. listopada, 17.00-19.00)

9. Clubture Foruma otvoren je predstavljanjem mreže Clubture i partnerskih organizacija. Koordinatorica mreže predstavila je aktivnosti mreže u posljednjem razdoblju i njenu misiju na nezavisnoj kulturnoj sceni i civilnom društvu. Poseban dio je posvećen izazovima koji mrežu čekaju u budućem djelovanju. Osim mreže Clubture, okupljeni predstavnici organizacija nezavisne kulture i civilnog društva iz Slavonije i cijele Hrvatske imali su prilike upoznati se s djelovanjem partnerskih organizacija u realizaciji ovogodišnjeg Foruma, Mirovne udruge mladih Dunav i Vukovarske udruge kulturnog aktivizma. Martina Uglik predstavila je povijest, postignuća i kontekst u kojem djeluje Mirovna udruga mladih Dunav u Vukovaru, a Zoran Kulić je predstavio aktivnosti udruge VUKA. Otvaranje je završilo predstavljanjem okupljenih sudionika Foruma kao uvodom u sutrašnju radionicu umrežavanja. Na otvaranju se okupilo 17 predstavnika organizacija nezavisne kulture i civilnog društva.

#### Otvaranje izložbe Nezavisni prostori – Prostori nezavisnih (5. listopada, 21.00)

Izložba „Nezavisni prostori – prostori nezavisnih“ hod je kroz društvene centre, klubove i prostore u kojima od sredine devedesetih godina do danas djeluju organizacije nezavisne kulture i u kojima se nezavisna kulturna scena stvara i reproducira. Korištenjem tih prostora, kao i samom borbom za njihovo korištenje, kroz posljednjih se dvadeset godina u lokalnim sredinama diljem Hrvatske realiziraju vrijedni kulturno-umjetnički sadržaji, generiraju nova znanja, a sama zajednica se okuplja i osnažuje. Povijest prostora nezavisne kulture stoga je istovremeno i povijest participativnosti, eksperimenta, društvene kritike, pregovora i inovacije. Izložba dokumentira jedan dio te povijesti, s naglaskom na njen otvoreni kraj i aktualne probleme nedostatka adekvatnih prostora s kojima su organizacije nezavisne kulture u pojedinim sredinama suočene. Autori izložbe su Dejan Dragosavac Ruta i Dunja Kučinac. Izložba je dosad predstavljena u Karlovcu, Splitu, Osijeku, Čakovcu i Puli, a nastala je u suradnji Saveza udruge Klubtura te udruge Kulturtreger i Kurziv – Platforme za pitanja kulture, medija i društva, koje vode Centar za dokumentiranje nezavisne kulture. Otvaranju izložbe prisustvovalo je 30 ljudi. Izložba je ostala otvorena u prostoru Radničkog doma tijekom tri dana trajanja Foruma. Izložbu je u tri dana njenog trajanja sveukupno posjetilo 60-70 ljudi.

#### Radionica umrežavanja za predstavnike organizacija članice mreže Clubture i ostalih organizacija iz Vukovara i Slavonije (6. listopada, 10.00-14.00)

Jedan od ciljeva Foruma je umrežavanje i upoznavanje predstavnika organizacija nezavisne kulture i civilnog društva, otvaranje suradnji te poticanje razvoja suradničkih projekata na području nezavisne kulture. Cilj ovogodišnjeg Foruma u Vukovaru bio je okupiti i veći broj organizacija iz Vukovara i Slavonije koje nisu u članstvu mreže. Naime, u članstvu mreže najmanji broj organizacija djeluje u istočnom dijelu Hrvatske i najmanji broj događanja koji se

organizira u sklopu suradničkih projekata programa razmjene i suradnje realizira se na području Slavonije. Kako bi otvorila prilike za suradnju s organizacijama iz Vukovara i Slavonije, mreža je na programu Foruma okupila predstavnike organizacija iz ove regije Hrvatske. Predstavnici su upoznali ostale sudionike Foruma o djelovanju i problemima s kojima se te organizacije suočavaju. Nakon radionice nastavljeni su razgovori o potencijalnim suradnjama, a neke od ideja suradničkih projekata koji su nastali na Forumu prijavljeni su na javni poziv Saveza udruga Klubtura koji je zatvoren 13. listopada.

Radionicu umrežavanja koncipirala je i vodila Miljenka Buljević, a radionica je okupila 30 sudionika.

#### Javna tribina Kulturni aspekti u društvenom razvoju Vukovara (6. listopada, 17.00)

Tribina “Kulturni aspekti u društvenom razvoju Vukovara i Slavonije” bavila se perspektivama kulturnog i društvenog razvoja u Vukovaru i ostalim sredinama u Slavoniji, a u njenom fokusu bilo je djelovanje organizacija i inicijativa koje djeluju u području suvremene kulture orijentirane mladima i široj zajednici u gradovima i mjestima Slavonije. Cilj tribine bio je pronalaženje zajedničkih interesa za jačanje kulture orijentirane lokalnoj zajednici te izgradnji zajedničke vizije kulturnog i društvenog razvoja. Koje su infrastrukturne potrebe za kontinuirano djelovanje organizacija i inicijativa s ovog područja? Kako potaknuti stvaranje društvenog kapitala uz pomoć postojeće kulturne infrastrukture i kako na izazove kulturnog razvoja odgovaraju obrazovne institucije? To su samo neka od pitanja na koja su pokušali odgovoriti sudionici na tribini. Tribina je okupila tridesetak ljudi među kojima su bili građani, donositelji odluka, umjetnici, predstavnici organizacija, predstavnici medija, aktivisti i ostale akteri. U ulozi govornika na tribini su sudjelovali: Dina Karadžić (umjetnička organizacija Format C), Ivana Đerđ Dunđerović (novinarka na području kulture) i Siniša Mitrović (predstavnik Odjela za društvene djelatnosti Grada Vukovara). Tribinu je moderirala Katarina Pavić iz Saveza udruga Klubtura.

#### Glazbeni program Satarush (6. listopada, 22.00)

DJ glazbeni program je pripremila Vukovarska udruga kulturnog aktivizma.

#### CTHR radionica za predstavnike organizacija mreže Clubture (7. listopada, 10.00-13.00)

Radionica se bavila razvojem modela provedbe programa “CTHR: programska razmjena i suradnja” kao okosnice programske djelatnosti mreže Clubture. Predstavnici organizacija članica mreže uključeni su u zajedničku diskusiju o izazovima provedbe programa i potencijalima njegove prilagodbe trenutnim uvjetima u kojima djeluju organizacije nezavisne kulture, a koje kroz program predlažu i provode suradničke projekte i turneje. Sudionici su se podijelili u dvije diskusijske grupe u kojima se raspravljalo o sljedećim temama: modelu odabira projekata u sklopu programa “CTHR: programska razmjena i suradnja”, održivosti modela razmjene i suradnje te perspektivama za budućnost. Nakon diskusijskog dijela u plenumu su prezentirani zaključci i prijedlozi za daljnji razvoj modela provedbe programa razmjene i

suradnje. Rezultati ove radionice bit će iskorišteni za daljni razvoj mreže Clubture i osnaživanje njezine djelatnosti u kontekstu kulturnog i društvenog utjecaja i promjene.

## OSTALE AKTIVNOSTI U SKLOPU PROGRAMA

### Nastavak rada na ažuriranju interaktivne arhivske mapa provedbe programa Clubture-Hr: programska razmjena i suradnja

Početak 2015. godine mreža Clubture započela je s arhiviranjem materijala i druge arhivske građe prikupljene u realizaciji dugogodišnjeg programa "Clubture Hr: programska razmjena i suradnja". Arhivski su materijali vizualno oblikovani u interaktivnu mapu koja je početkom prosinca 2015. objavljena na internetskim stranicama mreže. Inicijalno je objava podataka o realizaciji sadržaja kroz platformu obuhvaćala podatke od 2012. do 2014. godine, dok su u tekućem periodu ažurirani podaci o realizaciji programa u 2015. te za 2010. i 2011. godinu. Rad na obradi i unosu podataka nastavit će se i u idućem razdoblju, s ciljem ažuriranja mape sve do perioda početka provedbe programa 2002. godine. Mapa je dostupna na poveznici: <http://clubture.org/arhivska-mapa>

### Turneja izložbe "Nezavisni prostori - Prostori nezavisnih"

Izložba "Nezavisni prostori - Prostori nezavisnih" nastala je 2015. godine u suradnji s Centrom za dokumentiranje nezavisne kulture i udrugom Kurziv - Platforma za pitanja kulture, medija i društva. Autori izložbe su Dunja Kučinac kao autorica koncepta i kustosica te Dejan Dragosavac Ruta kao dizajner cjelokupnog postava. Izložba prezentira razvoj nezavisne kulturne scene u Hrvatskoj od početka devedesetih godina do danas kroz mapu i kronologiju društvenih centara, klubova i ostalih prostora, na kojima i oko kojih se scena tijekom tog perioda gradila.

Izložba je realizirana i prvi put postavljena u lipnju 2015. godine u Galeriji Zilik u sklopu 8. Clubture Foruma u Karlovcu. U rujnu 2015. postavljena je u Domu mladih u Splitu, a u studenom 2015. u Osijeku, gdje je održan i javni otvoreni razgovor dionika osječke nezavisne kulturne scene. U travnju 2016. godine postavljena je u prostoru **ACT grupe u Čakovcu** te u Društvenom centru **Karlo Rojc u Puli**. Izložba je u rujnu predstavljena u **Vukovaru**, u sklopu javno otvorenog programa 9. Clubture Foruma.

## **Analitičko - istraživačke aktivnosti te aktivnosti praćenja i zagovaranja razvoja javnih politika**

U 2016. godini mreža Clubture nastavila je višegodišnje praćenje konteksta, normativnog i institucionalnog okvira u kojem djeluju organizacije izvaninstitucionalne, suvremene, kritičke i urbane kulture. 2016. objavljen je stručni i istraživački tekst autora i urednika Tomislava Domesa i Katarine Pavić uz stručni prilog sociologa dr. Krune Kardova kojim se kritički razmatraju motivi i idejne osnove reforme politike prema civilnom društvu (2012. - 2015.), kao i njezine konkretne mjere i učinci na djelovanje organizacija civilnog društva u kulturi. Publikacija je objavljena u tiskanom izdanju, a dostupna je i u elektronskom obliku na poveznici: <http://clubture.org/izdavastvo/uvodenje-reda-u-udruge-poticajno-okruzenje-ili-nadzor-civilnog-drustva>

Kroz čitavu 2016. godinu članovi našeg tima aktivno su pratili pomake u relevantnim područjima, kroz sudjelovanje u radu Savjeta za razvoj civilnog društva Vlade RH, sudjelujući u javnim savjetovanjima itd.. U kontekstu značajnih rezova financijskih izdavanja za razvoj civilnog društva u 2016. godini, naša se organizacija zajedno s partnerima uključila u kampanju Za snažno civilno društvo, javnosti prezentirajući učinke i doprinose potpora Nacionalne zaklade te argumentirajući u prilog donošenja odluka na temelju jasnih dokaza, poput sektorskih analiza te analiza potreba o razvoju pojedinih djelatnosti u okviru civilno-društvenog djelovanja.

U ovom je periodu naša mreža aktivno djelovala u sklopu platforme „Ne damo naše“, u okviru koje aktivno sudjeluje od akcije prikupljanja potpisa za referendum o autocestama. Pored podrške u realizaciji kampanja platforme vezanih za probleme otpada u Zagrebu te izgradnje sakralnog objekta u zagrebačkom parku Savica, redovito smo sudjelovali i u drugim aktivnostima platforme poput sastanaka, edukacijskih sadržaja itd.

### Aktivnosti u Jugoistočnoj Europi

Mreža Clubture nastavila je s aktivnostima na prostoru Jugoistoka Europe i u proteklom razdoblju, aktivno sudjelujući u djelovanju platforme Kooperativa – Regionalna platforma za kulturu. Kooperativa je u sklopu programskih aktivnosti provedenih u 2016. godine provela Pilot program razmjene i suradnje u regiji, u sklopu programa Tematskog fonda „Demokratizacija 2.0“. Pilot program razmjene i suradnje u regiji koji se realizira u periodu siječanj 2016. – ožujak 2017. obuhvaća sudjelovanje oko 40 organizacija iz zemalja Regije (Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Crna gora, Kosovo, Makedonija, Slovenija i Srbija) uz sudjelovanje organizacija iz Austrije i Bugarske. U okviru programa do kraja prosinca realizirano 10 izložbi, 10 performansa, 2 predstave, 11 radionica, 12 javnih događaja diskurzivnog tipa (predavanja, javni razgovori, diskusije). U sklopu programa provode se i 3 istraživanja te je objavljena jedna publikacija. Do sada se program provodio u 13 različitih gradova u Regiji, a u provedbi aktivnosti sudjelovalo je više od 200 izvoditelja (umjetnici, izvođači, autori, predavači, itd.).

Naša mreža nije sudjelovala u provedbi kulturnih i umjetničkih događanja, već je u svojstvu suradne organizacije sudjelovala u kreiranju modela po kojem se provodi programska razmjena i suradnja u Regiji, te su naši predstavnici aktivno sudjelovali u praćenju provedbe pilotske faze realizacije programa. Pored toga, u proteklom smo se periodu kroz aktivnosti Kooperative aktivno angažirali u prijenosu znanja i iskustava organizacijama iz Regije vezano uz teme participativnog upravljanja kulturnom infrastrukturom i razvojem modela civilno-javnog partnerstva i to u konkretnim slučajevima razvoja novih modela kulturnih institucija u Makedoniji (Skopje) i na Kosovu (Prizren). Finalno, naša mreža je i u ovom periodu nastavila osnaživati organizacijske kapacitete Kooperative kroz dijeljenje prostornih i tehničkih resursa.

## Međunarodna suradnja

Naša je mreža i u ovom periodu nastavila s aktivnim angažmanom u međunarodnom okruženju. U 2016. godini nastavljena je realizacija međunarodnog programa Connected Action for the Commons, u kojem naša organizacija u suradnji sa zagrebačkim platformama Savez udruga Operacija grad i Pravo na grad djeluje kao jedan od šest hub-ova na europskoj razini, u suradnji s Europskom kulturnom fondacijom (ECF). Program je usmjeren na povezivanje kulture s aktivnim djelovanjem za zajednička dobra te uključuje različite segmente zajedničkih aktivnosti (radionice, konferencije, partnerske sastanke, itd.). U rujnu 2016. godine partneri uključeni u program započeli su pripreme za realizaciju trećeg Kampa ideja (Idea Camp), višednevnog susreta aktivista iz svih dijelova Europe i šireg mediteranskog područja (Bliski istok, Sjeverna Afrika) koji će se u realizirati početkom ožujka 2017. godine u Madridu (Španjolska). Najvažniji fokus Kampa ideja odnosi se na aktivnu ulogu kulture u razvoju urbanih zajednica, zaštiti i promicanju javnih dobara. Specifičan fokus ovogodišnjeg Kampa ideja odnosit će se na migracije, a naslov događanja je: Moving Communities („Zajednice u pokretu“).

Pored kontinuiranog rada na pripremama Kampa ideja, zajedničke aktivnosti partnera u 2016. godini obuhvatile su partnerske sastanke, radionice te studijske boravke partnera. Tako su hrvatski partneri početkom veljače u Zagrebu organizirali partnerski sastanak i studijski boravak svih partnera u okviru programa: Subtopia, Botkyrka, Švedska; Le Tetes del Art, Marseilles, Francuska; Krytyka polityczna, Varšava, Poljska; Oberliht, Kišinjev, Moldavija, Platoniq, Barcelona/Madrid, Španjolska te predstavnike Europske kulturne fondacije iz Amsterdama. Tokom studijske posjete partnerske su organizacije imale priliku steći uvide u djelovanje organizacija civilnog društva u kulturi u Hrvatskoj, posjetiti različite kulturne institucije te razgovarati sa širim krugom relevantnih aktera angažiranih oko tema zaštite i promicanja zajedničkih dobara okupljenih u platformi „Ne damo naše“.

U ovom smo periodu nastavili i suradnju u okviru krovne zagovaračke platforme u kulturi na europskoj Culture Action Europe, u čiji smo rad aktivno uključeni od 2007. godine. Sudjelovanje u radu platforme obuhvaća participaciju naših predstavnika na redovnim susretima platforme (sastanci, skupštine) te sudjelovanje na različitim konferencijama, među ostalim, i na konferenciji Culture for All, koja je održana početkom listopada 2016. u Prištini (Kosovo), koja je tematizirala ulogu kulture u borbi protiv društvene isključenosti, a na kojoj su naši predstavnici sudjelovali u svojstvu izlagača. Finalno, predstavnici naše mreže u 2016. godini sudjelovali su

na susretima Commons Assembly (Pariz, Bruxelles), a tijekom briselskog susreta realizirano je i saslušanje u Europskom parlamentu na temu institucionalne zaštite javnih dobara na europskoj razini, inicirano od strane parlamentarne grupe zelenih zastupnika (Greens–European Free Alliance). Budući da smo aktivna članica suradničke platforme „Ne damo naše“, u listopadu su predstavnici naše platforme sudjelovali u studijskoj posjeti Barceloni, gdje smo tijekom intenzivnog programa stjecali uvide u participativno upravljanje gradskom infrastrukturom te u prakse koje razvija Barcelona en Comú, građanska inicijativa koja trenutno u svojstvu koalicijskog partnera obnaša vlast u glavnom gradu pokrajine Katalonije.